

[LO 1353]

Sub. Code : 1353

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION –
MAY – 2019

Paper III — SANSKRIT

संस्कृतम्

Q.P. Code : 641353

Time : Three hours

Maximum : 100 marks

Answer ALL questions.

I. विस्तारं लिखत : (2 × 15 = 30)

1. तुल्यास्य प्रयत्नमं सवर्णम्। प्रयत्नभेदान् लिखत।
2. अधो दत्त श्लोकानां पद विभागः, अन्वयार्थ, भावार्थ, व्याकरण विशेषाः स्पष्टी कुरुत।
 - (a) अग्निः सोमः वायुः सत्वं रजस्तमश्च पञ्च इन्द्रियाणि भूतात्मा इति प्राणः॥
 - (b) तृतीया मेदोधरा, मेदो हि सर्व भूतानामुदरस्थमणवस्थिषु च महत्सु च मज्जा भवति॥
 - (c) अशितं खादितं पीतं लीढं कोष्ठगतं नृणाम्।
तज्जीर्यति यथा कालम् शोषितं पित्ततेजसा॥

II. टिप्पणी दीयताम्। (10 × 5 = 50)

1. सद्यः प्राण कराणि षट्।
2. क्षपणक कथायाः सारः लिखत।
3. वाच्यस्तिस्त्र एव युगे युगे।
4. तद (पुं) नदी शब्द रूपं लिखत।
5. नव गोप्यानि यत्नतः। कानि?
6. श्लोकान्वयं कुरुतः।
मूर्च्छा पित्त तमः प्राया रजः पित्तानिलाद् भ्रमः।
तमोवात कफात्तन्द्रा निद्रा श्लेष्म तमो भवा॥
7. सन्धिम् विघट्टयत
 - (a) रामष्पष्टः
 - (b) वागीशः
 - (c) हरिं वन्दे
 - (d) मनीषा
 - (e) सन्धम्भुः

8. समासं कुरुत
 (a) मक्षिकाणामभावः (b) पञ्चानां गवानां समाहरः
 (c) दीर्घा रज्जुः (d) देवस्य पूजकः
 (e) स्तोकात् मुक्तः

9. संस्कृते अनुवादयत

Wisdom is boon, not learning, wisdom is better than learning. Those who are devoid of wisdom perish like the makers of Lion.

10. अनुवादयत
 (a) नृपाः प्रयत्नेन प्रजाः रक्षन्ति। (b) रोगात् भीतिः संभवति।
 (c) चोरः धनं चोरयति। (d) हस्तस्य भूषणं दानम्।
 (e) शुकाः उन्नतानि फलानि खादन्ति।

III. लघू उत्तरं रचयत।

(10 × 2 = 20)

1. कर्मणा यमभिप्रैति स संप्रदानं।
2. वस् - लट् लकारे
3. वाच्य परिवर्तनं कुरुत।
 (a) त्वम् माम् नमसि। (b) अहं भोजनमं करोमि।
4. झश् प्रत्याहार वर्णाः के?
5. वाक्य संशोधनम् कुरु;
 (a) गृहस्य बहिः वृक्षाः सन्ति। (b) सः आसन्दाय उपविशति।
6. प्रत्ययान् योजयित्वा लिखत।
 (a) सं + पूज् + ल्यप्
 (b) गम - गच्छ् - (क्तवतु) (पुं)
7. आदिरन्त्येन सहेता।
8. संस्कृते वाक्यम् लिखत।
 (a) उभयतः (b) भ्रमति
9. (a) मरुत् शब्दस्य पञ्चमी विभक्तिः।
 (b) भ्रातृ शब्दस्य द्वितीया विभक्तिः।
10. विग्रह वाक्यानि दीयताम्।
 (a) वनेचरः
 (b) उपकृष्णम्